ជម្ងឺអេដស៍ – ចម្លើយទៅនឹងសំណួររបស់លោកអ្នក

(HIV/AIDS - Your questions answered)

ខែកក្កដា ឆ្នាំ 2003

Cambodian

តើ HIV ជាអ្វីទៅ?

HIV តំណាងឲ្យពាក្យ Human Immunodeficiency Virus ។ HIV បណ្តាលឲ្យកើត AIDS (ជម្ងឺអេដស៍)។

តើ AIDS ជាអ្វីទៅ?

AIDS តំណាងឲ្យពាក្យ Acquired Immune Deficiency Syndrome ។ Acquired មានន័យថា មិនមែនតពូជឡើយ។ Immune Deficiency មានន័យថា ការឈប់ធ្វើដំណើរការនៃប្រព័ន្ធការពាររោគរបស់រាងកាយ។ Syndrome និយាយសំដៅទៅកាន់ជម្ងឺផ្សេងៗដែលអាចមានទំនាក់ទំនងនឹងជម្ងឺមួយទៀត។ នៅក្នុងករណីនេះ ជម្ងឺទាំងពួងដែលមានប្រៀបលើប្រព័ន្ធការពាររោគដ៏ទន់ខ្សោយរបស់រាងកាយ ត្រូវបានប្រើដើម្បីកំណត់អត្ថន័យនៃការចាប់ផ្តើមនៃ AIDS ។

តើលោកអ្នកឆ្លង HIV តាមរបៀបណា?

HIV អាចឆ្លងតាមរយៈ:

- ការរួមរ័កដែលគ្មានវិធីការពារ តាមទ្វារមាស ឬរន្ធគូថ ជាមួយនឹងនរណាម្នាក់ដែលមាន HIV ។
- ការប្រើរួមគ្នានូវគ្រឿងបរិក្ខារម្ជុលចាក់ ជាមួយនរណាម្នាក់ដែលមាន HIV ។
- ពីម្តាយដែលមាន HIV ទៅកូន ក្នុងអំឡុងពេលមានផ្ទៃពោះ សំរាលកូន ឬតាមរយៈការបំបៅដោះកូន។
- ការរួមរ័កតាមមាត់ដែលគ្មានវិធីការពារ ជាមួយនរណាម្នាក់ដែលមាន HIV (មិនសូវទូទៅទេ)។

នៅក្នុងប្រទេសអូស្ត្រាលី HIV ឆ្លងទូទៅបំផុតតាមរយៈការរួមរ័កដោយគ្មានស្រោមការពារ និងតាមរយៈ ការប្រើរួមគ្នានូវគ្រឿងបរិក្ខារម្ជុលចាក់។

តើខ្ញុំអាចឆ្លង HIV ពីសត្វល្អិត សត្វ ទ្រនាប់អង្គុយក្នុងបង្គន់ ឱប ចាប់រលាក់ដៃ វត្ថុប្រើក្នុងផ្ទះ អាងហែលទឹកសាធារណៈជាដើម ឬទេ?

មិនអាចឆ្លងទេ! HIV មិនអាចឆ្លងរាលដាលតាមរយៈការប៉ះពាល់សាមញ្ញក្នុងសង្គម ឬគ្រួសារទេ។ HIV រស់មិនបានយូរ នៅខាងក្រៅរាងកាយឡើយ។ សាប៊ូធ្វើឲ្យសដែលប្រើជាធម្មតានៅក្នុងផ្ទះ ឬ សាប៊ូ និងទឹកក្តៅឧណ្ហៗ អាចសម្លាប់វាបាន។

តើការរួមរ័កដោយសុវត្ថិភាព ជាអ្វីទៅ?

ការរួមរ័កដោយសុវត្ថិភាព គឺជាការរួមរ័កដែលគ្មានការផ្លាស់ប្តូររវាងដៃគូរួមរ័ក នូវទឹកកាម ទឹករំអិលនៃយោនី ឬ ឈាម។ ការប្រើស្រោមអនាម័យដោយត្រឹមត្រូវក្នុងអំឡុងពេលរួមរ័ក (រន្ធគូថ ឬ ទ្វារមាស) នឹងកាត់បន្ថយជាខ្លាំងនូវលទ្ធភាព គ្រោះថ្នាក់ក្នុងការចម្លង HIV ។ ត្រូវប្រើស្រោមអនាម័យជាមួយនឹងប្រេងរំអិលផលិតពីជាតិទឹក។ ស្រោមអនាម័យសំរាប់ស្ត្រីក៏មានផងដែរ ហើយគួរប្រើជាមួយនឹងប្រេងរំអិលផលិតពីជាតិទឹក។ សកម្មភាពរួមរ័កដោយសុវត្ថិភាព មានរួមទាំង ការសេពកាមដោយដៃទៅវិញទៅមក ស្ទាប ឱប ការប៉ះកកិតរាងកាយ ការធ្វើសរសៃធ្វើឲ្យស្រើបស្រាល។ គួរប្រើការរួមរ័កដោយសុវត្ថិភាព បើដៃគូមួយមាន HIV ឬបើដៃគូមួយទៀតមិនដឹងប្រាកដថា តើដៃគូនោះមាន HIV ដែរឬទេ។ ការរួមរ័កដោយសុវត្ថិភាព (ស្រោមអនាម័យ) ក៏នឹងបង្ការមិនឲ្យចម្លងជម្ងឺកាមរោគ (STIs) ទូទៅផងដែរ ឧទាហរណ៍: chlamydia និង ប្រមេះទឹកបាយ។

តើខ្ញុំអាចឆ្លង HIV ពីការរួមរ័កតាមមាត់ឬទេ?

ការរួមរ័កតាមមាត់ដែលគ្មានវិធីការពារ មានលទ្ធភាពគ្រោះថ្នាក់ទាបក្នុងការចម្លង HIV ប៉ុន្តែលោកអ្នកគួរប្រើស្រោមអនាម័យ ឬចៀសវាងការចេញទឹកកាមទៅក្នុងមាត់ នៅពេល:

- ដៃគូណាមួយមានដំបៅពងនៅនឹងមាត់ ឬអញ្ចាញធ្មេញចេញឈាម; ឬ
- ទើបនឹងដុសធ្មេញ ឬ ប្រើខ្សែសម្អាតចន្លោះធ្មេញ។

តើការថើបជញ្ជក់មាត់យ៉ាងជ្រៅ គឺជាវិធីចម្លង HIV ឬទេ?

នេះជាឥរិយាបថមួយដែលមានលទ្ធភាពគ្រោះថ្នាក់ទាបក្រៃលែង។ ទឹកមាត់នៃអ្នកមាន HIV មានបរិមាណ HIV តិចតួចតែប៉ុណ្ណោះ។ ដើម្បីឆ្លង HIV ទឹកមាត់ជាច្រើននឹងត្រូវចូលទៅក្នុងឈាមលោកអ្នក តាមរយៈដំបៅពងនៅនឹងមាត់ ឬ អញ្ចាញធ្មេញដែលចេញឈាម។

តើការបញ្ចូលឈាមផ្តល់លទ្ធភាពគ្រោះថ្នាក់នៃការឆ្លង HIV ឬទេ?

ចាប់ពីខែឧសភា ឆ្នាំ 1985 មក អំណោយឈាមទាំងអស់នៅក្នុងប្រទេសអូស្ត្រាលី បានត្រូវធ្វើតេស្តរកមើល HIV ។ នេះមានន័យថា ឥឡូវនេះ ការបញ្ចូលឈាមផ្តល់លទ្ធភាពគ្រោះថ្នាក់ទាបក្រៃលែង ក្នុងការចម្លង HIV ។

តើខ្ញុំអាចឆ្លង HIV តាមរយៈការផ្តល់អំណោយឈាមឬទេ?

មិនអាចឆ្លងទេ – ម្ជុល កញ្ចប់ សម្លីជូត និងកូនកាំបិតចាក់ម្រាមដៃ មិនត្រូវបានប្រើសាជាថ្មីសោះឡើយ។

តើអ្វីទៅដែលជារោគសញ្ញានៃ HIV ?

រោគសញ្ញានៃ HIV មានភាពទូទៅដូចគ្នានឹងជម្ងឺមួយចំនួន។ បើលោកអ្នកគិតថា លោកអ្នកប្រហែលជាមាន HIV ឬបើលោកអ្នកមានសញ្ញាណាមួយនៅខាងក្រោមនេះ (ឬសញ្ញាគួបផ្សំគ្នា) អស់ពេលមួយខែ ឬ យូរជាងនេះ លោកអ្នកគួរពិភាក្សាជាមួយវេជ្ជបណ្ឌិតលោកអ្នក។

រោគសញ្ញាទូទៅនៃជម្ងឺទាក់ទងនឹង HIV គឺ:

- រោគសញ្ញាប្រៀបដូចជាគ្រុនផ្តាសាយ។
- នឿយហត់ខ្លាំង និង ជាប់រហូត។
- គ្រុនក្តៅ គ្រុនរងា និង បែកញើសនៅពេលយប់។
- ស្រកទម្ងន់យ៉ាងលឿន។
- ឡើងកូនកណ្តុរនៅនឹងក កន្លែងក្លៀក ឬក្រលៀន។
- គ្រាប់ចំណុចពណ៌សឬស្នាមមិនធម្មតានៅក្នុងមាត់។

- ស្នាមឬដុំរឹងនៃស្បែក (ឡើងប៉ោង ឬ រាបស្មើ ជាធម្មតាមិនឈឺចាប់ និង មានពណ៌រាងស្វាយ)។
- ក្អកជាប់ ឬក្អកស្ងួត។
- រាករូស។
- ចុះថយនូវការឃ្លានអាហារ។

ជនម្នាក់ដែលមាន HIV ប្រហែលជាគ្មានរោគសញ្ញាណាមួយទេ ប៉ុន្តែជននេះអាចមានវីរុស ហើយអាចចម្លងវាតាមរយៈឈាម ឬ អង្គធាតុទឹកនៃរាងកាយ។

តើខ្ញុំអាចធ្វើតេស្តរកមើលថាមាន HIV ដែរឬទេ?

អាចធ្វើបាន។ តេស្តឈាមអាចតាមរកមើលដឹង HIV ។ បើលោកអ្នកគិតថា លោកអ្នកមានប៉ះពាល់នឹងមេរោគ HIV ចូរទៅជួបវេជ្ជបណ្ឌិតលោកអ្នក ឬ អញ្ជើញទៅកាន់កន្លែងមួយក្នុងចំណោមសេវានៅក្នុងបញ្ជីរាយឈ្មោះ។

បើគេរកឃើញ HIV នៅក្នុងឈាមរបស់ជនមួយរូប គេនិយាយថា ជននេះវិជ្ជមានទៅនឹង HIV ។

គេមិនអាចតាមរកឃើញវីរុសនៅក្នុងរយៈពេលដ៏ខ្លី ក្រោយពីជនមួយរូបឆ្លង HIV ឡើយ។ ហេតុការណ៍នេះអាចតម្រូវឲ្យធ្វើតេស្តមួយ នៅគ្រាបីខែក្រោយមកទៀត។ អ្នកទាំងអស់ដែលសុំឲ្យធ្វើតេស្ត HIV ត្រូវទទួលការពិគ្រោះឱវាទនៅមុនពេល និង ក្រោយពេលធ្វើតេស្ត។

តើតេស្ត HIV ជាប់ទាក់ទងនឹងអ្វីខ្លះទៅ?

- ការធ្វើតេស្តគួរតែជាការស្ម័គ្រចិត្ត ហើយធ្វើឡើងដោយមានការអនុញ្ញាតដែលជ្រាបដឹងពត៌មានតែប៉ុណ្ណោះ។
- គួរផ្តល់ពត៌មានអំពីអ្វីដែលជាប់ទាក់ទងនៅក្នុងការធ្វើតេស្តនេះ។
- គួរធ្វើការពិភាក្សាថា តើតេស្តនេះមានន័យអ្វីទៅ។
- ការពិគ្រោះយោបល់នៅក្រោយពីធ្វើតេស្ត។

ការពិគ្រោះយោបល់ក្រោយធ្វើតេស្ត មានសារសំខាន់ណាស់ ដោយមិនគិតអំពីលទ្ធផលអ្វីឡើយ។ បើតេស្តនេះផ្តល់ លទ្ធផលវិជ្ជមាន ការពិគ្រោះយោបល់ក្រោយធ្វើតេស្តអាចផ្តល់ជំនួយផ្លូវចិត្ត ពត៌មានបន្ថែមអំពីជម្ងឺនេះ និងការបញ្ជូនទៅកាន់សេវាជំនួយទាំងពួង។ បើតេស្តនេះផ្តល់លទ្ធផលអវិជ្ជមាន ការពិគ្រោះយោបល់ក្រោយធ្វើតេស្តអាចពង្រឹងនូវពត៌មានអំពីការបង្ការកុំឲ្យមាន HIV ។

តើ AIDS ខុសពី HIV យ៉ាងណាដែរ?

HIV បណ្តាលឲ្យមាន AIDS ។

នរណាមួយដែលមាន HIV ប្រហែលជាគ្មាន AIDS ឡើយ។ HIV ធ្វើឲ្យប្រព័ន្ធការពាររោគនៃរាងកាយមានភាពទន់ខ្សោយ ដោយធ្វើឲ្យប្រព័ន្ធនេះទទួលយកជម្ងឺនិងមហារីកផ្សេងៗ។ ចំពោះមនុស្សភាគច្រើនដែលមាន HIV ការរីកចំរើនទៅជា AIDS មានសភាពយឺតយូរគួរសមដែរ ដោយត្រូវការពេលជាច្រើនឆ្នាំចាប់ពីពេលមាន HIV រហូតដល់លូតលាស់ក្លាយទៅជា AIDS ។ ដោយគ្មានការព្យាបាល អ្នកដែលមាន HIV ជាទីបញ្ចប់នឹងធ្លាក់ខ្លួនឈឺ ហើយអាចកើត AIDS ក្នុងរង្វង់ពេល 5–10 ឆ្នាំ។ ទោះដូច្នេះក្តី ក៏ជនមួយចំនួនតូចប្រហែលជាមិនបង្ហាញនូវសុខភាពទ្រុឌទ្រោមឡើយ សូម្បីតែនៅក្រោយពេល 10 ឆ្នាំក៏ដោយ។ រោគវិនិច្ឆ័យនៃ AIDS អាចតម្រូវឲ្យធ្វើតេស្តពិសេសមួយចំនួននៅមន្ទីរពិសោធន៍។

តើគេអាចព្យាបាលឲ្យសះស្បើយ ឬ ព្យាបាល HIV/AIDS ឬទេ?

នៅគ្រាសព្វថ្ងៃនេះ គេគ្មានថ្នាំបង្ការ ឬ ថ្នាំព្យាបាល HIV ឬ AIDS ឲ្យជាសះស្បើយឡើយ។ យ៉ាងណាមិញ គេមានការព្យាបាលប្រើថ្នាំដែលអាចពន្យារនិងមានលទ្ធភាពបង្ការកុំឲ្យមានជម្ងឺទាក់ទងនឹង HIV ហើយបន្ថយពេលឈានទៅកាន់ដំណាក់កាលនៃការកើត AIDS ។ ថ្នាំទាំងនេះមិនងាយស្រួលប្រើទេ ដោយសារតែផលវិបាកនៃថ្នាំ និង ភាពលំបាកនៃការព្យាបាល។ នៅពេលដែលនរណាមួយចាប់ផ្តើមការព្យាបាលប្រើថ្នាំសំរាប់ HIV ហើយ អ្នកនោះគួរបន្តប្រើអស់ពេលមួយជីវិត។ គេក៏មានការព្យាបាលជម្ងឺជាក់លាក់ច្រើនដែរ ដែលទាក់ទងនឹង HIV និង AIDS ។

ការព្យាបាលបង្គ្រប់បន្ថែម ក៏ត្រូវបានប្រើផងដែរដើម្បីគ្រប់គ្រងផលវិបាកនៃការព្យាបាលដោយថ្នាំ និងកែលំអសុខុមាលភាព។ ថ្នាំនិងការព្យាបាលថ្មីទាំងពួង កំពុងតែទទួលការសាកល្បងនៅគ្រប់ពេលទាំងអស់។

ត្រូវការពត៌មានបន្ថែមឬទេ?

Melbourne Sexual Health Centre, Carlton
ទូរស័ព្ទ: 03 9347 0244
TTY សំរាប់អ្នកទូរស័ព្ទដែលថ្លង់:
03 9347 8619
តំបន់ជនបទ: 1800 032 017
សេវាឥតមានគិតថ្លៃ ហើយលាក់ការសម្ងាត់។

សេវាទូទាំងរដ្ឋ:
AIDSLINE - 9347 6099
តំបន់ជនបទ: 1800 133 392
TTY: 1800 032 665

Access Information Centre at The Alfred 9276 6993

www.accessinfo.org.au

Victoria AIDS Council / Gay Men's Health Centre 9865 6700
ទូរស័ព្ទដោយឥតគិតថ្លៃ: 1800 134 840
TTY: 9827 3733
www.vicaids.asn.au

The Centre Clinics:
Northcote Community Health Centre
9481 7155
St Kilda 9525 5866

Family Planning Victoria 9257 0100
Action Centre 9654 4766

គ្លីនិកព្យាបាលជម្ងឺកាមរោគ នៅតំបន់ជនបទ:

The Annexe Sexual Health Clinic, Ballarat 03 5333 1635

STD Clinic - Community Health Bendigo 03 5434 4330

Geelong Sexual Health Clinic
03 5221 4735

STD Clinic - Vermont Street Clinic, Wodonga 03 6051 7470

STD Clinic - Latrobe Regional Hospital, Traralgon 03 5173 8000